

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.3.1.2016.MK

**Pan
Józef Dymerski
Wójt Gminy Mały Płock**

WYSTAPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525 z późn. zm.), w zw. z art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2011, Nr 185, poz. 1092) oraz art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169 z późn. zm.), w dniach 08-09.09.2016 roku zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku w składzie:

- 1) Marek Kiryluk - starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolnego,
- 2) Elżbieta Perkowska-Popko - starszy inspektor wojewódzki,

na podstawie upoważnienia nr 1/2016 znak: PS.I.431.3.1.2016.MK z dnia 06.09.2016 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej, przeprowadził kontrolę, w trybie zwykłym, w Urzędzie Gminy w Małym Płocku, ul. Jana Kochanowskiego 15, 18-516 Mały Płock, zwanym dalej UG, Urzędem.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli Urzędu Gminy w Małym Płocku pod. poz. nr 1/2016.

Przedmiot kontroli i okres objęty kontrolą:

Ocena prawidłowości przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, za okres od 1 sierpnia 2015 r. do dnia kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w kontrolowanym okresie, zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r., poz. 859 z późn. zm.; aktualna publikacja: Dz. U. z 2016 r. poz. 169 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, realizowała pani Izabela Gawicka inspektor ds. księgowości podatkowej na podstawie zakresu czynności (bez daty). Powyższe zadania nie były ujęte w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Gminy Mały Płock (załącznik do zarządzenia Nr 22/08 z dnia 31 grudnia 2008 r.). W ostatnim dniu kontroli zespołowi kontrolnemu okazano nowe zarządzenie nr 51/2016 Wójta Gminy Mały Płock z dnia 9 września 2016 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Mały Płock, zawierające realizację zadań wynikających z ustawy (§ 13 pkt 29 załącznika do ww. zarządzenia).

Wójt Gminy Mały Płock upoważnił pracownika UG, inspektora ds. księgowości podatkowej do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego dłużnika oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w razie powstania zaległości za

okres dłuższy niż 6 mc-y (upoważnienie Wójta Gminy Mały Płock z dnia 02.09.2013 r.). W kontrolowanym okresie pracownik prowadził postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmował działania wobec dłużników alimentacyjnych inne niż wywiad alimentacyjny bez aktualnego upoważnienia. W ostatnim dniu kontroli kontrolującym okazano właściwe upoważnienie z dnia 9.08.2016 r., wydane na podstawie art.8 lit. b i c oraz 12 ust.2 ustawy.

Wyjaśnień udzielał pracownik UG realizujący zadania z zakresu ustawy.

Ocenę kontrolowanej jednostki dokonano na podstawie następujących ustaleń:

1. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Skontrolowano pod względem legalności, gospodarności i rzetelności 7 akt osób uprawnionych oznaczonych symbolami:

- 1) 8320.8.2015,
- 2) 8320.11.2015,
- 3) 8320.14.2015,
- 4) 832.18.2015,
- 5) 8320.2.2016,
- 6) 8320.4.2015,
- 7) 8320.17.2015.

Wykaz skontrolowanych decyzji zawiera załącznik nr 1 do wystąpienia pokontrolnego.

W kontrolowanym okresie tj. od 1 sierpnia 2015 r. do dnia kontroli nie było przypadków wydania decyzji odmownych oraz zaskarżania decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano w oparciu o wniosek przedstawiciela ustawowego osoby uprawnionej lub na wniosek pełnoletniej osoby uprawnionej. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego składane były w UG. W trakcie kontroli stwierdzono, że były one wypełnione prawidłowo, opatrzone podpisem wnioskodawcy i datą wpływu do organu właściwego. Wnioski składane na okres świadczeniowy 2015/2016 były zgodne ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzoru wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. Nr 123, poz. 836 ze zm.).

Do wniosków dołączano dokumenty określone w art. 15 ust. 4 ustawy oraz § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia w szczególności: zaświadczenia lub oświadczenia stwierdzające wysokość dochodu rodziny, dokument stwierdzający wiek osoby uprawnionej, zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, odpis prawomocnego orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, zaświadczenie o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Natomiast wniosek złożony na okres świadczeniowy 2016/2017 był zgodny ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 2229). Do ww. wniosku, zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia, dołączone było m. in. oświadczenie dokumentujące wysokość innych dochodów niż dochody podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (załącznik nr 2 i 3 do ww. rozporządzenia) oraz kopia dowodu osobistego. Zgodnie z art.15 a ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 kwietnia 2016 r., organ właściwy wierzyciela, prowadzący postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest obowiązany do samodzielnego uzyskiwania lub weryfikacji informacji od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno- rentowych oraz rejestrów publicznych, w tym rejestru PESEL.

Nie składano wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego drogą elektroniczną.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wnioski złożone w okresie od dnia 1 września do 31 października były rozpatrywane do dnia 30 listopada, zgodnie z wymogami art. 20 ust. 5 ustawy. Wysokość świadczeń ustalano zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy.

Pod względem rzetelności, na podstawie wszystkich skontrolowanych akt spraw stwierdzono, że 7 decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydanych było w terminie i zgodnie z wymogami określonymi w art. 107 kpa i ustawie. Wszystkie decyzje zawierały wysokość świadczenia alimentacyjnego, terminy i sposób wypłaty oraz pouczenie o przysługującym stronie prawie do wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

Pod względem gospodarności sprawdzono, że prawidłowo określano wysokość kryterium dochodowego, od którego zależy prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, na podstawie dochodu uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy w oparciu o: zaświadczenia o dochodzie członków rodziny, podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych, oświadczenia o dochodzie członków rodziny nie podlegającym opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym (w okresie świadczeniowym 2015/2016).

Pod względem legalności skontrolowano 1 decyzję w sprawie ustalenia i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń oraz 1 decyzję umarzającą należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W wydanej decyzji FN.8324.1.2016 w sprawie ustalenia i zwrocie świadczeń nienależnie pobranych stwierdzono następujące uchybienia:

- brak w nagłówku oznaczenia strony, do której kierowana jest decyzja,
- brak przywołania w podstawie prawnej konkretnych ustępów art.23 ustawy,
- niewłaściwie określono nazwę odsetek; od 1.01.2016 r.; decyzja powinna zawierać zwrot: "odsetki za opóźnienie" zgodnie z art.23 ust.1 a ustawy.

Podczas kontroli udzielono pracownikowi UG instruktarzowi na temat elementów składowych wydawanych decyzji, uwzględniając art. 107§1 i §2 kpa oraz art. 23 ustawy.

W wydanej decyzji FN.8323.1.12916 z dnia 25.02.2016 r. w sprawie umorzenia należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą braku umorzenia kwoty głównej (umorzono odsetki) od należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zgodnie z art.30 ust.2 ustawy organ właściwy wierzyciela może na wniosek dłużnika alimentacyjnego umorzyć jego należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami w całości lub w części (...). Pracownik UG w dn.12.09.2016 r. zwrócił się z wnioskiem do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Łomży o stwierdzenie nieważności ww. decyzji.

2. Podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych

W ewidencji UG na dzień 08.09.2016 r. zarejestrowanych było 25 dłużników alimentacyjnych., w tym: 12 dłużników zamieszkiwało na terenie gminy Mały Płock, 10 na terenie innych gmin oraz 3 zamieszkałych zagranicą. Działania podejmowane były w stosunku do wszystkich dłużników.

W kontrolowanym okresie, pod względem legalności i rzetelności porównano zgodność działań podejmowanych przez UG z przepisami wynikającymi z ustawy wobec 8 dłużników (akta 8 dłużników alimentacyjnych udostępnionych przez pracownika UG).

W wyniku powyższych czynności stwierdzono, że UG podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- a) jako organ właściwy dłużnika, zwanym w dalszej części jako OWD (skontrolowano akta 3 dłużników o nr :FN.8321.67.2015, FN.8321.54.2015, FN.8321.61.2015), tj.:
- przeprowadzał wywiad alimentacyjny z dłużnikiem w celu ustalenia jego sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej, a także stanu zdrowia oraz przyczyn nielożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odebrał od dłużnika alimentacyjnego oświadczenie majątkowe, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy,
  - przekazywał informacje do komornika oraz organu właściwego wierzyciela z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych (w tym wszelkie posiadane informacje, istotne dla skuteczności egzekucji),
  - w przypadku otrzymania kolejnego wniosku o podjęcie działań wobec tego samego dłużnika po ustaleniu że sytuacja dłużnika alimentacyjnego nie uległa zmianie (w związku z przeprowadzonym wywiadem alimentacyjnym oraz odebraniem oświadczeniem majątkowym), zgodnie z art.5a ustawy, nie informowano właściwego pup o potrzebie aktywizacji zawodowej ani nie wszczynano postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się pozostaje w mocy),
  - przekazywał wierzycielowi oraz komornikowi sądowemu informacje o podjętych działaniach (pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz odebranego oświadczenia majątkowego).
- b) jako organ właściwy wierzyciela, zwanym w dalszej części jako OWW, skontrolowano akta 5 dłużników o numerach: 8320.11.2015; .8320.14.2015; 8320.18.2015; 8321.55.2015, 8320.2.2016) tj.:
- przekazywał dłużnikom informacje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa, określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy,
  - zgłaszał do 4 biur informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych,
  - kierował wnioski do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
  - kierował wnioski o wszczęcie lub o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego we wszystkich przypadkach wobec których UG posiadał aktualne informacje dotyczące miejsca pobytu dłużników,
  - w sprawach, w których administracyjne postępowanie egzekucyjne zostało umorzone kierował wnioski o wszczęcie lub przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego w terminie 3 m-cy od dnia otrzymania postanowienia o umorzeniu,
  - do ww. wniosków dołączane były decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informacje o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji oraz terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji,
  - informował wszystkich dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika, wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W 1 przypadku UG nie wszczął postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (nowy dłużnik).

Stwierdzono również, że UG nie przekazał do 1 biura informacji gospodarczej (Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.), informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych. Obowiązek istnieje od 22.12.2015 r., to jest po wpisaniu biura do wykazu biur informacji gospodarczej prowadzonego przez ministra ds. gospodarki. W dniu 12.09.2016 r. pracownik UG poinformował o wpisie dłużników do ww. biura.

Pod względem rzetelności, na podstawie 8 skontrolowanych akt spraw stwierdzono, że działania wobec dłużników były podejmowane przez UG we właściwej formie i terminach wymaganych ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks

postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz.267 z późn. zm.; aktualna publikacja Dz. U. 2016 r., poz.23 z późn. zm.), za wyjątkiem:

- stosowania nieaktualnego pouczenia w wezwaniach dłużników do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego we wszystkich skontrolowanych przypadkach,
- przekazywania komornikowi sądowemu nieostatecznych decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- brak w informacji terminu rozpoczęcia realizacji ww. decyzji we wszystkich przypadkach (art.27 ust.8 ustawy).

UG działający jako OWD lub OWW, w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał (zgodnie z art. 7 ust 1 ustawy) z uprawnień dot. wytoczenia powództw wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji. Powodem tego, zgodnie z oświadczeniem pracownika UG z dnia 09.09.2016 r., był brak wniosków o wytoczenie ww. powództwa, jak również sytuacja materialna osób zobowiązanych do alimentacji w dalszej kolejności.

UG uznał również, że nie wystąpiła konieczność informowania sądu o beczynności lub wszelkich przejawach opieszałości komornika sądowego, prowadzącego postępowanie egzekucyjne, przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że UG podejmował działania wynikające z ustawy, jednak nie skutkowało to wzrostem ściągальności należności od dłużników z tytułu wypłaconych świadczeń osobie uprawnionej. Wysoki wzrost ściągальności w I kwartale 2016 r. (37,56%) wynikał z jednorazowej spłaty zadłużenia przez dłużnika.

Mając powyższe na uwadze, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

Przyczyną stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz przepisów kodeksu postępowania administracyjnego.

Skutkiem stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości było:

- niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy,
- niewywiązywanie się z obowiązków wynikających z ustawy oraz kpa.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzone uchybienia i nieprawidłowości jest pracownik UG realizujący zadania wynikające z ustawy, zatrudniony w UG na stanowisku inspektora ds. księgowości podatkowej.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego znak: PS-I.431.3.1.2016.MK z dnia 12.10.2016 r. nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

1. Samodzielne uzyskanie informacji lub ich weryfikacja od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz rejestrów publicznych, w tym rejestrów PESEL, o których mowa w przepisach o ewidencji ludności, drogą elektroniczną lub w drodze pisemnej.
2. Podejmowanie wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym:
  - stosowanie aktualnego pouczenia w wezwaniach dłużników do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego,
  - dołączanie do wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego ostatecznej decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej,

- zawieranie w informacji terminu rozpoczęcia realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej,
- wydawanie decyzji w sprawie umorzenia należności (z tytułu wypłaconych świadczeń), zgodnie z art.30 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- sporządzanie decyzji w sprawie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, zgodnie z art.23 ww. ustawy,
- wszczynanie postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w przypadku zastosowania art.5 ww. ustawy.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykonania zaleceń lub wykorzystania wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej